

ZA

ZO

MA

DI

WO

DO

VR

'GUSTAV MAHLER KREEG HIER WEL ERKENNING'

Nu het Mahler Festival vanwege corona is afgelast, komt Avrotros met een dubbelprogramma waarin de Oostenrijkse dirigent/componist Gustav Mahler centraal staat. Liefhebber Tijl Beckand weet er alles van.

Vanwaar de speciale aandacht voor deze componist?

"Geen componist van zijn kaliber was zo verbonden met Nederland als Mahler. Hij was een gerenommeerde dirigent in Europa, die gedurende zijn vrije zomers symfonieën componeerde. Maar die werden niet gewaardeerd. Tijdens een van zijn premières zat Willem Mengelberg, chef-dirigent van het Amsterdamse Concertgebouworkest en destijds een belangrijke culturele figuur, in het publiek. Mengelberg vond Mahlers geluid wél bijzonder en inventief en dacht: deze man moeten we naar Amsterdam halen. Vanwege de liberale sfeer kreeg hij hier wel erkenning."

Was de liefde wederzijds?

"Absoluut. Mahler had jaren met zichzelf geworsteld; als Jood had hij zich bekeerd tot het christendom om geaccepteerd te worden en hij wilde veel liever componeren dan dirigeren. In Amsterdam kon hij zijn wie hij wilde zijn. En hij was zeer tevreden met hoe zijn werk hier werd uitgevoerd. 'Het zit dicht tegen de perfectie aan', zei hij zelf."

In 'De tiende van Tijl' volg je zijn voetspoor. Waar neem je de kijkers mee naar toe?

"Mahler woonde talloze repetities in het Concertgebouw bij en zijn aantekeningen over hoe zijn stukken gespeeld moeten worden, liggen daar nog. Huidige muzikanten kunnen daarop terug-

vallen. Zijn DNA is er voelbaar. Ik ben ook gastvrij ontvangen door Jeroen Krabbé die nu in Mengelbergs huis woont bij het Vondelpark. In zijn serre dronk Mengelberg thee met Mahler. En we hebben gedraaid in Noordwijk, waar Mahler tijdens een strandwandeling zijn huwelijksproblemen met Sigmund Freud besprak, die daar op vakantie

was. Het gevoel van daar zou hij verwerkt kunnen hebben in zijn laatste symfonieën."

Ondergewaardeerd, huwelijksproblemen... Hoor je dat ook terug in zijn muziek?

"Ja, dat is typerend voor de neoromantiek. Het was daarbij nieuw om gevoelens in het werk tot uiting te brengen. Ook komt in Mahlers symfonieën zijn worsteling met de dood naar voren. Uit angst daarvoor wilde hij geen Negende Symfonie schrijven, want veel componisten stierven na hun voltooiing daarvan. Er leek een vloek op te rusten en daarom stelde hij dat uit. Hij dacht daarmee de dood te slim af te zijn, maar overleed op zijn vijftigste aan een hartaanval."

Wat betekent zijn muziek voor jou?

"Op mijn zestiende luisterde ik voor het eerst naar de symfonieën van Beethoven. Net als een voetballer die van Heerenveen naar Ajax gaat en vandaar naar het buitenland, kom je als klassieke muzikliefhebber daarna automatisch bij Mahler uit. Zijn muziek verrijkt je leven. Je moet het alleen niet draaien tijdens het zondagmorgenontbijt - dan zou ik Mozart of Vivaldi aanbevelen. Maar wil je een reis maken naar je binnenste raad ik Mahler aan. Ideaal als je alleen op je balkon geniet van de zonsondergang of onder een afdakje in de regen zit."

Met of zonder een goed glas?

"Liefst met."

INFORMATIEF

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: PUBLIEK DOMEIN, ROLAND J. REINDERS